

4. Straffen for promille- og spirituskørsel

4.1. Gældende ret

4.1.1. Færdselslovens strafferammer for spiritus- og promillekørsel fremgår af § 117, stk. 1-4. Straffen for promillekørsel er bøde, der dog i gentagelsestilfælde kan stige til fængsel indtil 1 år. Det samme gælder spirituskørsel med ikke registreringspligtig knallert, jf. § 117, stk. 3.

Spirituskørsel med motorkøretøj, registreringspligtig knallert, traktor eller motorredskab straffes med bøde. Har alkoholkoncentrationen i blodet under eller efter kørslen oversteget 2,00 promille, er straffen fængsel indtil 1 år, jf. § 117, stk. 1. Derudover kan straffen stige til fængsel indtil 1 år, 1) hvis føreren tidligere er dømt for spiritus- eller promillekørsel, 2) hvis føreren findes skyldig i flere tilfælde af spiritus- eller promillekørsel, eller 3) hvis føreren findes skyldig i forhold, der er omfattet af § 125 a (kørsel uden hastighedsbegrænsninger m.v.) eller § 126, stk. 1, nr. 1-4 (tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden m.v.).

Efter § 117, stk. 4, straffes spiritus- eller promillekørsel, der foregår ved uberettiget brug af et motorkøretøj (brugstyveri), jf. straffelovens § 293, stk. 1, og § 293 a, med bøde eller fængsel indtil 1 år.

4.1.2. Straffudmålingen i sager om spiritus- og promillekørsel, herunder om der skal idømmes en bøde, en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling eller en ubetinget dom, er afhængig af en række faktorer, herunder bl.a. alkoholpromillens størrelse, om der under eller efter kørslen er begået fejl, der i sig selv ville have medført betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten, og om føreren tidligere er straffet for spiritus- eller promillekørsel. Udfaldet af en personundersøgelse vil endvidere have betydning for, om der kan fastsættes en betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling.

Straffene i sager om spiritus- og promillekørsel fastsættes i retspraksis som udgangspunkt efter faste retningslinjer. Retningslinierne findes beskrevet i arbejder til forskellige lovændringer af færdselsloven og i Rigsadvokatens meddelelse nr. 4/2000, 3. udgave april 2002, og er karakteriseret ved et meget komplekst og vanskeligt tilgængeligt system.

4.1.3. Straffen for promillekørsel i intervallet 0,51-0,80 i førstegangstilfælde er en bøde på 4.000 kr. Bøden nedsættes til det halve for mindrebemidlede, jf. bemærkningerne til forslaget til lov nr. 468 af 10. juni 1997 om ændring af færdselsloven (Spiritus- og promillekørsel, mobiltelefoner m.v.).

Efter fast praksis fastsættes bøden for spiritus- og promillekørsel med en promille på over 0,80 som en indtægtsbestemt bøde til 1.000 kr. pr. 25.000 kr. årlig bruttoindtægt, således at bøden så vidt muligt kommer til at svare til en månedsløn efter skat (en måneds nettoløn). Bødestørrelsen fastsættes således i overensstemmelse med straffelovens § 51, stk. 3, under hensyntagen til den pågældendes betalingssevne.

Det antages, at minimumsbøden for promillekørsel i intervallet 0,81-1,20 er 2.000 kr., jf. Rigsadvokatens meddelelse nr.4/2000.

4.1.4. Ved lov nr. 230 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven (Udvidet brug af samfundstjeneste og betingede domme med vilkår om alkoholistbehandling for spirituskørsel), der trådte i kraft den 1. juli 2000, blev der indført en ny ordning med betingede domme med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling i sager om spiritus- og promillekørsel. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at ordningen forudsættes anvendt, hvor den dømte efter hidtidig praksis ville være blevet idømt en ubetinget frihedsstraf på ikke over 60 dages fængsel. Ordningen gælder dog som udgangspunkt ikke, hvis der i forbindelse med kørslen er forvoldt alvorlig personskade (samtidig overtrædelse af straffelovens § 241 eller § 249), eller hvis kørslen har fundet sted i et brugstjålet køretøj.

Efter bemærkningerne til lovforslaget er der ikke noget til hinder for at anvende betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling i tilfælde, hvor den pågældende tidligere har modtaget en sådan betinget dom. Det fremgår dog, at der bør udvises varsomhed, hvis der foreligger mere end to tidligere betingede domme med sådanne vilkår. Endvidere bør betinget dom ikke anvendes, hvis den pågældende endnu ikke har udstået prøvetiden for en tidligere betinget dom for spiritus- eller promillekørsel.

Som vilkår for den betingede dom bestemmes det, at den dømte enten skal undergive sig en struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling af mindst et års varighed, jf. straffelovens § 57, stk. 1, nr. 5, eller, hvis den dømte ikke har et dokumenteret behandlingskrævende alkoholmisbrug, udføre samfundstjeneste, jf. straffelovens kapitel 8. Det forudsættes i bemærkningerne til lovforslaget, at antallet af samfundstjenestetimer fastsættes til 30 timer ved 10-14 dages fængsel, 40 timer ved 20-30 dages fængsel og 60 timer ved 40-50 dages fængsel. Disse bemærkninger er siden blevet fulgt konsekvent i retspraksis.

Spirituskørsel, som efter den hidtil gældende retspraksis ville føre til en frihedsstraf på mere end 60 dages fængsel, vil efter bemærkningerne til lovforslaget